

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Ε΄.-ΤΕΥΧΟΣ Α΄. ΚΑΙ Β΄.

Ὅδε εἶσι περὶ ἔργου ἂν θεοτέρου ἄνθρωπος
βουλεύσασθε ἢ περὶ παιδείας καὶ κώτου καὶ
τῶν κώτου εἰκείων. (Πλάτ. Θεάγης.)

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΝΩΣΕΩΣ

10 — ΟΔΟΣ ΟΜΗΡΟΥ — 10

—
1882

ΠΛΑΤΩΝ

ΤΟΜΟΣ Ε΄

ΑΠΡΙΛΙΟΣ και ΜΑΪΟΣ 1888

ΤΕΥΧΟΣ ΣΤ΄ και Ζ΄

ΚΩΝΣΤ. Σ. ΚΟΝΤΟΥ

ΚΡΙΤΙΚΑ ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

§ 1. Καταστρέψει [τὸν βίον] εἰς οὐκ εὐτυχές τέλος.

Στράβ. σελ. 890,14 Μειν. «Τῆς δ' εὐτυχίας αὐτοῦ (τοῦ Πολυκράτους) σημεῖον τιθέασιν ὅτι, ρίψαντος εἰς τὴν θάλασσαν ἐπίτηδες τὸν δακτύλιον λίθου καὶ γλύμματος πολυτελοῦς, ἀνήγεγκε μικρὸν ὕστερον τῶν ἀλιέων τις τὸν καταπιόντα ἰχθὺν αὐτόν· ἀνατμηθέντος δ' εὐρέθη ὁ δακτύλιος. Πυθόμενον δὲ τοῦτο τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα φασὶ μαντικῶς πως ἀποφθέγξασθαι ὡς ἐν βραχεὶ καταστρέψει τὸν βίον εἰς οὐκ εὐτυχές τέλος ὁ τοσοῦτον ἐξηρμένος ταῖς εὐπραγίαις· καὶ δὴ καὶ συμβῆναι τοῦτο· ληφθέντα γὰρ ἐξ ἀπάτης ὑπὸ τοῦ σατράπου τῶν Περσῶν κρεμασθῆναι».

Καὶ ὑπ' ἄλλων γίνεται χρήσις τοῦ καταστρέφειν τὸν βίον ἀντὶ τοῦ τελευτᾶν τὸν βίον καὶ ὑπὸ τοῦ Στράβωνος λέγοντος σελ. 391,11 «κάκει καταστρέψαι τὸν βίον» καὶ σελ. 807,12 «εἰς ἣν κατελθὼν ἐντέσ μηνιαίου χρόνου κατέστρεψε τὸν βίον» καὶ σελ. 902,22 «ἐκεῖνος μὲν οὖν ἐν τῷ δεσμωτηρίῳ κατέστρεψε τὸν βίον» καὶ σελ. 935,21 «μικρὸν δὲ πρὸ τῆς τελευτῆς πηρωθεὶς τὴν ὄψιν κατέστρεψε νόσῳ τὸν βίον».

Ἄλλ' ἐν τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος ῥήσει φαίνεται ἡμῖν ἀνάρμοστον τὸ καταστρέφει τὸν βίον, ἐπιφερομένου τοῦ εἰς οὐκ εὐτυχές τέλος. Τίς δὲν αἰσθάνεται παραχρῆμα τὸ ἀλλόκοτον τῆς συντάξεως τελευτήσῃ τὸν βίον ἢ τοὶ ἀποθανεῖται εἰς οὐκ εὐτυχές τέλος; Διάφορον προφανῶς εἶνε τὸ Ἑροδότου καὶ ὁστίς ἐς τέλος οὐ κακῶς ἐτελεύτησε πρόρριζος, εὐτυχέων τὰ πάντα» (βιβλ. Γ', 40) ἔνθα τὸ ἐς τέλος κεῖται εἰς δήλωσιν χρονικῆς σχέσεως. Φέρεται δὲ καὶ παρὰ τῷ Εὐριπίδῃ «ἀείποτε χρόνια μὲν τὰ τῶν θεῶν πως, ἐς τέλος δ' οὐκ ἀσθενῆ» καὶ «ἐς τέλος γὰρ οἱ μὲν ἐσθλοὶ τυγχάνουσιν ἀξίων, οἱ κακοὶ δ' ὥσπερ πεφύκασ' οὐποτ' εὖ πράξειαν ἄν» (Ἴων. 1615 καὶ 1621) καὶ παρὰ τῷ Θεοκρίτῳ «αἰὲν ἔρωτος ἀκράτως ἐπεχειτο καὶ ἐς τέλος ὄχετο φεύγων» (Εἰδ. Β', 151) καὶ ἄλλα παρ' ἄλλοις ὅμοια τούτοις παραδείγματα. Ὁ Βίων εἶπε «δεῖ σε πάλιν κλαῦσαι, πάλιν εἰς ἔτος ἄλλο δακρῦσαι» (Εἰδ. Α', 98), ὡς καὶ ὁ Μόσχος «ὑστερον αὐζώνοντι καὶ εἰς ἔτος ἄλλο φύοντι» (Εἰδ. Γ', 103), ὁ δὲ Πλάτων «κἂν διαφυλάξης τὸ μὴ σπουδάξῃ ἐπὶ τοῖς ὀνόμασι, πλουσιώτερος εἰς τὸ γῆρας ἀναφανῆσει φρονήσεως» (Πολιτικ. σελ. 251, ε'). Ἄλλὰ δὲν εἶνε καιρὸς νῦν νὰ ἐξετάσωμεν ἀκριβῶς τὸ πρᾶγμα.

Ὁ λόγος τοῦ Στράβωνος ἀπαλλάττεται καθ' ἡμᾶς τῆς ἀτοπίας καὶ παντελῶς ἀμεμπτος ἀποβαίνει, ἄν, τῆς αἰτιατικῆς τὸν βίον ἐκβληθείσης ὡς παρεγγράπτου, ἀναγνωσθῆ: «ἀποφθέγξασθαι ὡς ἐν βραχεὶ καταστρέψῃ εἰς οὐκ εὐτυχές τέλος ὁ τοσοῦτον ἐξηρημένος ταῖς εὐπραγίαις».

Πολλάκις δ' ὑπὸ τοῦ Στράβωνος παραλαμβάνεται ἀμεταβά-

τως τὸ ῥῆμα καταστρέφειν ἐπὶ τῆς αὐτῆς τῷ καταντᾶν ἢ παραπλησίας ἐννοίας, οἷον σελ. 25,3 «τοιαύτης δὲ τῆς μυθοποιίας οὔσης καὶ καταστρεφούσης εἰς τὸ κοινωνικὸν καὶ τὸ πολιτικὸν τοῦ βίου σχῆμα» καὶ σελ. 85,30 «οὐχ ὄραν φησι πῶς ἂν εἰς πραγματικὸν τι καταστρέφοι ἢ ζήτησις αὕτη» καὶ σελ. 86,29 «μὴ ὄραν εἰς τί πραγματικὸν καταστρέφει τὸ τοὺς ὄρους ζητεῖν» καὶ σελ. 87,2 καὶ σελ. 113,6 καὶ σελ. 158,27 καὶ σελ. 449,24 καὶ σελ. 861,23 καὶ σελ. 888,32 καὶ σελ. 1013,20. Παρατηρητέον δ' ὅτι ἐν σελ. 594,22 ἔχουσι τάντίγραφα «σύριγγας δὲ τὴν ἐκλείψιν τοῦ θηρίου μιμουμένων, ὡς ἂν καταστρέφοντος εἰς ἐσχάτους τινὰς συριγμούς», ὅπερ μεθερμηνεύεται ῥωμαῖστὶ «vitam cum sibilis quibusdam finientis». Ἀλλ' ἐπειδὴ ἀδύνατον ὑπάρχει κατὰ τὴν φύσιν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης νὰ λεχθῆ καταστρέφειν εἰς συριγμούς ἀντὶ τοῦ καταστρέφειν μετὰ συριγμῶν, ὁ Μεινέχιος ἐξελείψας τὴν πρόθεσιν Εἰς ἔγραψε «σύριγγας δὲ τὴν ἐκλείψιν τοῦ θηρίου, μιμουμένων ὡς ἂν καταστρέφοντος ἐσχάτους τινὰς συριγμούς» (*Vindic. Strabon.* σελ. 145). Οὐδένα δ' ἴσως τῶν περὶ τὰ Ἑλληνικὰ γράμματα ἀσχολουμένων λανθάνει ὅτι εὐρίσκεται τὸ καταστρέφειν καὶ καθ' ἑαυτὸ τεθειμένον ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ τελευτᾶν ἢ ἀποθνήσκειν, ὡς παρὰ Διογένηϊ τῷ Λαερτίῳ Δ', 54 «αὐτόθι γὰρ καὶ κατέστρεψε» καὶ Ζ', 77 «οὕτω δηχθῆναι τοῦ ποδός τὸν τένοντα καὶ καταστρέψαι» καὶ Θ', 43 «ἤδη ὑπεργήρων ὄντα πρὸς τῷ καταστρέφειν εἶναι» καὶ Ι', 145 καὶ παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ καὶ παρ' ἄλλοις. Πρβ. Φώτ. Λεξ. σελ. 143, 5 «Καταστρέψαντες: τελευτήσαντες.» Ὡς δ' ἐλέχθη ὑπὸ τοῦ Στράβωνος μετὰ τῆς αἰτιατικῆς τὸν βίον «κατὰ δὲ τὴν ὁδὸν κατέστρεψε τὸν βίον εἴθ' ὑπὸ τοῦ βασιλέως εἴθ' ὑπὸ νόσου» (σελ. 853, 17), οὕτως ὑπὸ τοῦ Πλουτάρχου ἄνευ αὐτῆς «Τέλλος μὲν ὑπὸ τῶν πολεμίων ὡς ἀνὴρ ἀγαθὸς ἐν τάξει μένων καὶ μαχόμενος κατέστρεψε» (Σόλ. καὶ Ποπλ. Συγκρ. 1). Εἶνε δὲ τούτοις ἐμφορῆ τὸ ὑπὸ τοῦ Αἰσχίνου ρηθὲν «Νικόδημος δ' ὁ Ἀφιδναῖος ὑπ' Ἀριστάρχου τετελεύτηκε βιαίῳ θανάτῳ»

(κατὰ Τιμάρχ. 172) και τὸ ὑπὸ τοῦ Ὀμήρου «χερσὶν ὑπο Τρώων λείψειν φάος ἡελίοιο» (Ἰλιάδ. Σ, 11) και ἄλλα, περὶ ὧν ἐτέρωθι.

Πρὸς τὸ τοῦ Στράβωνος ἐν βραχεῖ καταστρέφει εἰς οὐκ εὐτυχές τέλος ἔχει ὁμοιότητα τὸ ἐν τοῖς εἰς Ματθαῖον ὑπομνήμασι τοῦ Χρυσόστομου ἀπαντῶν σελ. 186, γ' «κἂν μέχρι τῶν οὐρανῶν φθάσῃ πολιτευόμενος, ἅπαντα ὑποσύρεται καὶ εἰς χαλεπὸν καταστρέφει τέλος» και τὸ ἐν τοῖς Αἰθιοπικοῖς τοῦ Ἡλιοδώρου φερόμενον βιβλ. Β', 20 «χάλκεόν τε και πύματον ὑπνον εἰλκυσεν ἀσπίδος δῆγματι μοιρῶν τάχα βουλήσει πρὸς οὐκ ἀνάρμοστον τοῦ τρόπου τὸ τέλος καταστρέψας,» ὅπερ ὁμως γίνεται κάλλιον ἐκφερόμενον ὧδε· «πρὸς οὐκ ἀνάρμοστον τῷ τρόπῳ [τὸ] τέλος καταστρέψας». Πρβ. και Φώτ. Ἐπιστ. σελ. 373, 4 «εἰς τοιοῦτον αὐτῷ και βρυλῆς και πολιτείας καταστρέφει τέλος τὸ κατὰ τῆς θείας ἐντολῆς θράσος.»

Εἶνε δ' ἡ παρὰ τῷ Ἡλιοδώρῳ χρῆσις τῆς προθέσεως ΠΡΟΣ οὐχὶ ἐπαινετῆ· διότι φυσικώτερον και ὀρθότερον ἔχει τὸ καταστρέφειν εἰς τι, οὗ ἱκανὰ μὲν πρὸς ἐμὲ μαρτύρια, ἔχομεν δὲ και ἄλλα οὐκ ὀλίγα νὰ καταλέξωμεν, οἷον

Πλούτ. Ἠθικ. σελ. 712, γ' «αἶ τε φθοραὶ τῶν παρθένων εἰς γάμον ἐπιεικῶς καταστρέφουσι» και σελ. 1106, γ' «ἐκ τοῦ ζῆν μακαρίως εἰς τὸ μηδ' εἶναι καταστρέφον» και Σύλλ. 29 «σχεδὸν εἰς ὥραν δεκάτην ἤδη τῆς ἡμέρας καταστρεφούσης».

Παυσαν. Α', ιγ', 8 «ἡ μὲν Ἠπειρωτῶν ἀκμὴ κατέστρεψεν ἐς τοῦτο». Ἀλκίφρ. Γ', 70, 5 «εἰώθησι γὰρ αἱ τοιαῦται μεταβολαὶ οὐκ εἰς τὸ ζῆν ἀλλ' εἰς ἀπώλειαν καταστρέφειν». Σέξτ. Ἐμπειρ. σελ. 611, 6 «ὅπερ καταστρέφει οὐκ εἰς τὸ ἀχρηστεῖν ταύτην κτέ.» Ἀρεταῖ. σελ. 95 «ἐς ὑδρωπα δὲ κατέστρεψε ἡ νοῦσος».

Ἰω. Χρυσόστ. εἰς Ματθ. σελ. 236, α' «και πολλάκις και εἰς θάνατον καταστρέφει περὶ τὸ δεινὸν προβαῖνον». Ἐν σελ. 228, α' λέγει ὁ Χρυσόστομος «πάλιν εἰς τὸ αὐτὸ περιίστατο— πάλιν εἰς μοιχείαν τὸ πρᾶγμα κατέστρεψε».

Σωκράτ. Ἐκκλ. Ἱστορ. σελ. 753 Οὔσσ. «εἰς ἀφόρητα κατα-

στρέφει κακά». Φώτ. Ἐπιστ. σελ. 488 «εἰς διαφθοράν αὐτὴν ὄψει σὺν μεγάλῳ ἤχῳ καταστρέφουσαν».

Πρόκλ. εἰς Πλάτ. Τόμ Γ'. σελ. 62 Κουσ «καταστρέφει μὲν οὖν ὁ σύμπας λόγος εἰς τοῦτο τὸ συμπέρασμα». Εὐτόκ. εἰς Ἀρχιμήδ. Τόμ. Γ', σελ. 104 Τεῦβν. «ὥστε τὸ ἀπόρημα αὐτοῦ εἰς ἕτερον οὐκ ἔλασσον ἀπόρημα κατέστρεφεν».

Ἰπόθ. Β' Εὐριπ. Ἀλέκ. (Σχολ. Εὐρ. Τόμ. Δ', σελ. 87, 8) «τὸ δὲ δράμα ἐστὶ σατυρικώτερον, ὅτι εἰς χαρὰν καὶ ἡδονὴν καταστρέφει». Σχολ. Ἰλ. Η, 163 «στενέται: ὅτι ἐστὶ μὲν ἐχδέξασθαι καὶ τὸ στενοχωρεῖται, ὥστε καταστρέφειν εἰς τὸ βαρύνεται». Σχολ. Ὀδυσσ. Δ, 841 «πάντα δὲ ταῦτα εἰς τὴν τοῦ μεσονυκτίου ὥραν καταστρέφει». Σχολ. Ἀπολλ. Ῥοδ. Α', 1333 «καταστρέφει δὲ εἰς τὸ οὐ καθήκοντα οὐδὲ νόμιμον» καὶ Γ', 482 «καταστρέφει δὲ εἰς τὸ κοινολογῆσομαι» καὶ Γ', 583 «καταστρέφει δὲ εἰς τὸ ἐκπνεύσωσιν» (Πρβ. Σχαιφῆρον Ἀπολλ. Ῥοδ. Τόμ. Β', σελ. 243 καὶ Λέρσιον Ἀριστ. σελ. 154 ἐκδ. 6')

Ἀπολλών. Σοφ. σελ. 27, 22 «καταστρέφει δὲ εἰς τὸ ὑπερμαχεῖς» καὶ σελ. 30, 33 «καταστρέφει δὲ εἰς τὸ ἀνέτειλεν» καὶ σελ. 45, 5 «καταστρέφει δὲ εἰς τὸ πολλά» (Πρβ. καὶ σελ. 76, 8 καὶ σελ. 79, 26 καὶ σελ. 104, 6 καὶ σελ. 124, 26. Ἴδε καὶ Βεκκῆρον Ἀπολλων. Ἀλεξ. περὶ Ἀντων. σελ. 170)

Σουίδ. λ. ἄνω «ὁ καταστρέφει εἰς τὸ περιορίζει» καὶ λ. ἤκιστς «καταστρέφει δὲ εἰς τὸ ἐλάχιστος».

Παρά τῷ Πολυβίῳ βιβλ. Δ', 6', 1 κεῖται «διὰ τὸ πρῶτον μὲν τὴν Ἀράτου σύνταξιν ἐπὶ τούτους καταστρέφειν τοὺς καιρούς.»

Τῷ καταστρέφειν εἰς τι συνωνυμοῦσι τὸ ἀποσκήπτειν εἰς τι, περιίστασθαι εἰς τι, τελευτᾶν εἰς τι καὶ ἀποκρίνεσθαι εἰς τι. Ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ τοῦ Θουκυδίδου ἀπαντᾷ «εἰ δέ τις καὶ προέκαμνέ τι, ἐς τοῦτο πάντα ἀπεκρίθη» καὶ «ὁ δὲ καὶ γένοιτο, ἐς τοῦτο ἐτελεύτα» (κεφ. 49 καὶ 51). Πρβ. Χρυσόστομ. Ἰπομν. εἰς Ματθ. σελ. 292, γ' «μὴ τοῦτο ἴδης, φησὶν, ὅτι τράχεῖα καὶ στενὴ, ἀλλὰ ποῦ τελευτᾷ, μὴδ' ὅτι πλατεῖα καὶ εὐρύχωρος ἢ ἐναντία, ἀλλὰ ποῦ καταστρέ-

φει». Ὡς δ' εἶπεν ὁ Χρυσόστομος ποῦ καταστρέφει, οὕτω καὶ ἐκεῖ κατασ , ἐφουσι σελ. 207, β'.

Ἐν τέλει παρατηροῦμεν ὅτι δεξιότατα φωράσας ὁ λογιώτατος Ἐμστερρούσιος τὴν πλημμέλειαν δύο μερῶν ἧς ἐν ἀρχῇ παρεθέμεθα ἐκ τοῦ Στράβωνος ῥήσεως μετέγραψε «πυθόμενον δὲ τοῦτο τὸν Αἰγυπτίων βασιλέα Ἄμασιν μαντικῶς πως ἀποφθέγξασθαι», οὗ ἡμῖν ἀρέσκει μᾶλλον τὸ «τῶν Αἰγυπτίων βασιλέα (Ἄμασιν) φασὶ μαντικῶς πως ἀποφθέγξασθαι», καὶ «ληφθέντα γὰρ ἐξ ἀπάτης ὑπ' Ὀροίτου σατράπου τῶν Περσῶν κρεμασθῆναι». Πρβ. Ἡρόδ. Γ', 43 «Ἐπιλεξάμενος δὲ ὁ Ἄμασις τὸ βιβλίον τὸ παρὰ τοῦ Πολυκράτεος ἤκον ἔμαθε ὅτι — οὐκ εὖ τελευτήσιν μέλλοι Πολυκράτης εὐτυχέων τὰ πάντα» καὶ Γ', 125 «Ἀπικόμενος δὲ ἐς τὴν Μαγνησίην ὁ Πολυκράτης διεφθάρη κακῶς, οὔτε ἑωυτοῦ ἀξίως οὔτε τῶν ἑωυτοῦ φρονημάτων — Ἀποκτείνας δὲ μιν οὐκ ἀξίως ἀπηγήσιος Ὀροίτης ἀνεσταύρωσε — Πολυκράτεος μὲν δὴ αἱ πολλαὶ εὐτυχίαι ἐς τοῦτο ἐτελεύτησαν, τῇ οἱ Ἄμασις ὁ Αἰγύπτου βασιλεὺς προεμαντεύσατο» (Ἴδε Κόβητον Μνημοσ. 1876, σελ. 201).

§ 2. *Παρελκόντως, οὐχὶ προελκόντως.*

Ἐν τῇ ἀρτίως ἐκδοθείσῃ Συναγωγῇ Λέξεων, ἣν συνετάξεν ὁ ἐλλόγιμος καθηγητὴς Κουμανούδης, φέρεται (σελ. 289) «προελκόντως. Εὐστ. εἰς Ἰλ. Ω, 514: προελκόντως κεῖται ἤρκει γὰρ μόνον κτλ.»

Παράδοξον ἡμῖν προσπίπτει τὸ ἐπίρρημα τοῦτο, ἀποφαινόμεθα δ' ἄνευ τινὸς ὄκνου ὅτι οὔτ' ἐλέχθη ποτὲ οὔτ' ἠδύνατο νὰ λεχθῆ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ γλώσσῃ προελκόντως ἀντὶ τοῦ ἐκ περισσοῦ. Ἐν ταῖς εἰς Ὅμηρον Παρεκβολαῖς τοῦ Εὐσταθίου κατὰ τὴν ἐν Λιψία γενομένην αὐτῶν ἐκδοσιν, ἣν μόνην ἡμεῖς ἔχομεν, ἀναγινώσκειται σελ. 1362,10 «Παρελκόντως δὲ κεῖται τὸ ἡδ' ἀπὸ γύων (γυίων) ἤρκει γὰρ καὶ μόνον τὸ ἡδ' ἀπὸ φρενῶν πρόσκειται δὲ ὁμως ἐκ περισσοῦ καὶ αὐτὸ κτλ.», ὡς καὶ ἐν σελ.

26,3 «Καλοῦσι δὲ καὶ τοῦτο ἀδολεσχίαν οἱ σοφοί, ὅτε δηλαδὴ τὸ ἀπό τινος νοούμενον λέξεως προστεθείη ἐκ περισσοῦ ἐκφωνήθην καὶ οὕτω διττολογηθῆ. Τοιοῦτον καὶ τὸ Πριαμίδην νόθον υἷόν· καὶ γὰρ καὶ ἐνταῦθα, ἐπειδὴ τὸ εἰπεῖν Πριαμίδην τὸν υἷόν δηλοῖ τοῦ Πριάμου, παρελκόντως κεῖται τὸ νόθον υἷόν καὶ ἀδολεσχία τις εἶναι καὶ αὐτὸ δοκεῖ» καὶ ἐν σελ. 432,35 «Τὸ δὲ θυμόν ἐνιπτε παρελκόντως ἔχει τὸ θυμόν, οἷα καὶ χωρὶς αὐτοῦ ἐντελῶς ἐχούσης τῆς ἐννοίας, ὡς δηλοῖ καὶ ἀνωτέρω ῥηθὲν τὸ πόσιν δ' ἠνίπαπεν, ἤγουν ἐπέπληξε, μύθω, ἐνθα πάλιν παρέλκει τὸ μύθω». Ἀπαντᾷ δὲ καὶ ἐν τοῖς εἰς Θουκυδίδην Σχολίοις Γ', 82 «τὸ δὲ φιλέταιρος παρελκόντως κεῖται» καὶ παρὰ τῷ Συμπλικίῳ Ὑπομν. εἰς Ἀριστ. Τόμ. Θ', σελ. 367, 25 «οὐ παρελκόντως πάλιν ἢ τοῦ ποιητικοῦ γέγονε διαίρεσις» καὶ παρὰ τῷ Διοσκορίδῃ Τόμ. Β'. σελ. 51 «οὕτω καὶ ἐν τῷ φθοροποιός παρελκόντως καὶ οὐ κατὰ δύναμιν ἐντέτακται» καὶ παρὰ τῷ Ὠριγένει Τόμ. Γ', σελ. 154 «παραελκόντως ἔσται εἰρημένον τὸ ἐν πύλαις» καὶ σελ. 169 «εὗροις ἂν οὐ παρελκόντως τὴν λέξιν κειμένην».

Οὐχὶ σπανίως παραλαμβάνεται ὑπὸ τῶν συγγραφέων τοῦ μεταγενεστέρου ἑλληνισμοῦ τὸ ῥῆμα παρέλκειν ἀντὶ τοῦ περιττὸν ἢ ἀργὸν εἶναι, πλεονάζειν, ἐκ περισσοῦ κεῖσθαι Ἡσύχ. «Παρέλκον : περισσόον, βραδύ, παρατεῖνον».

Πλούτ. Ἠθικ. σελ. 336, 6' «τὰ δ' ἄλλα τυφλὰ καὶ κωφὰ καὶ ἄψυχα παρέλκει» καὶ σελ. 1057, α' «ἀρκοῦσιν αἰ φαντασίαι καὶ παρέλκουσιν αἰ συγκαταθέσεις».

Ἐπίκτ. Διατρ. Α', ζ', 29 «παρέλκει τὰ θεωρήματα ταῦτα πάντα.».

Φίλ. Ἰουδ. Τόμ. Β', σελ. 5 «ἐπεὶ καὶ ταῦτα οὐ περιττὰ καὶ παρέλκοντα».

Διοσκορίδ Τόμ. Β', σελ. 10 «εἰ γὰρ ἦν τοῦτο, παρεῖλκεν ἂν ἢ καθ' ἕκαστον φάρμακον διὰ τῶν βοηθημάτων παράδοσις» καὶ σελ. 47 «τὸ παρέλκον καὶ μηδεμίαν χρεῖαν ἐπὶ τινα τῶν ἔργων παρεχόμενον».

Σέξτ. Ἐμπειρ. σελ. 74, 10 «παρέλκει ἡ φαντασία πρὸς τὸ κρίνειν» καὶ σελ. 90, 17 «λήμμα παρέλκον πρὸς τὴν τοῦ λόγου συναγωγὴν» καὶ σελ. 93, 25 καὶ 31 καὶ σελ. 95, 11 καὶ 14 καὶ σελ. 97, 15 καὶ σελ. 262, 17 καὶ ἄλλ.

Ὀριγέν. Τόμ. Α', σελ. 151 «παρέλκουν οὖν οἶονται τὸ ὑπὸ προφητῶν αὐτὸν νομίζεσθαι προκατηγγέλθαι» καὶ Τόμ. ΙΕ', σελ. 419 «οὐδὲν παρέλκει τῶν γεγραμμένων».

Ἀπολλών περὶ Συντάξ. σελ. 5,6 «ὅπου γε καὶ παραπληρωματικὸς συνδέσμος φασὲν φασὲν δέ γε καὶ λόγους ποτὲ παρέλκειν πρὸς οὐδὲν συντείνοντας» καὶ σελ. 142, 9 «ἐπεὶ ἐν ἑτέροις παρέλκουσα εὐρίσκεται» καὶ σελ. 158, 1 καὶ σελ. 178, 18 καὶ σελ. 218, 20. Λέγει δ' ὁ Ἀπολλώνιος καὶ οὐ παρέλκει διαλαβεῖν καὶ οὐκ ἔστι παρέλκον ἀποδειξαι καὶ οὐ παρέλκον ἐστὶ παραστήσαι (περὶ Συντ. σελ. 167, 6 καὶ σελ. 33, 1 καὶ σελ. 49, 19), ὡς Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς παρέλκει λέγειν (σελ. 807).

Δημήτρ. περὶ Ἑρμην. 58 «ὥς γὰρ παρέλκει τὸ αἰ αἶ καὶ τὸ φεῦ ἐνθάδε, οὕτω καὶ ὁ πανταχοῦ μάτην ἐμβαλλόμενος σύνδεσμος».

Εὐστάθ. σελ. 257,27 «ἐκ περισσοῦ δέ κεῖται τὸ αἰγῶν ἀρκεῖ γὰρ τὸ αἰπόλιον εἰς νόησιν αἰγῶν—οὕτω δέ καὶ ἐν τῷ συῶν συβόσιον παρέλκει τὸ συῶν» (Πρβ. καὶ Λαρώχην *Homer. Untersuch.* σελ. 263). Κακῶς ἐν σελ. 1486,59 εἶνε γεγραμμένον «ἐνθα ὄρα τὸν ΤΕ σύνδεσμον Ἀττικῶς πλεονάσαντα τὸ παρέλκον, ὡς ἐν τῷ ἄλλως τε καὶ εἰ οἶόν τε» ἀντὶ ταῦ «πλεονάσαν ΤΑ (κα ΤΑ) τὸ παρέλκον». Πρβ. σελ. 229,13 «εἰς οὐδὲν μὲν ἀναγκαῖον ἀλλὰ κατὰ τὸ παρέλκον ἐρρέθη» καὶ σελ. 426,28 «ἐν μέντοι τῇ Ὀδυσσεΐα παχεῖαν χεῖρα (τὴν) τῆς Πηνελόπης κατὰ τὸ παρέλκον φησί» καὶ σελ. 1054,6 «ὅτι ἐν τῷ προφώσδε οὐ κατὰ τὸ παρέλκον ἡ πρόθεσις κεῖται» καὶ σελ. 1132,30 «ἀπλοικῶς οὕτω κατὰ τὸ παρέλκον κεῖται».

Σχολ. Ἀριστοφ. Ἴππ. 671 «παρέλκει δὲ τὸ ᾧ μέλει καὶ

1139 «παρέλκει δὲ ἢ ἐπί» καὶ Ὅρν. 1514 «παρέλκει γὰρ τὸ ἄττα νῦν» καὶ Ἐκκλ. 124 «παρέλκει τὸ τάλαν».

Ὑπὸ Διογένους τοῦ Λαερτίου βιβλ. Ζ', 195 μνημονεύεται σύγγραμμα τοῦ Χρυσίππου ἐπιγραφόμενον: Περὶ τῶν παρελκόντων λόγων πρὸς Πασύλον.

Ὁ πρῦτανις τῶν κριτικῶν ἔγραψεν ἐν ταῖς εἰς Διονύσιον τὸν Ἀλικαρνασσία Παρατηρήσεσι (σελ. 80) «Pag. 688. ἡ δὲ πέμπτη κλησις (*classis*) καὶ ἡ τελευταία παρείλκοντο. τοῦτο τὸ πολίτευμα. *Supervacanea* dicuntur παρέλκειν, non παρέλκεσθαι. Itaque παρείλκον legendum. Adhaesit TO ex syllaba sequenti».

Πολλάκις Ἀπολλώνιος ὁ Ἀλεξανδρεὺς ποιεῖται χρῆσιν τοῦ τύπου παρέλκεσθαι λέγων «εἰς οὐδὲν χρεῖωδες ἐπενσοῦντο αἱ τῆς εὐθείας ἐγκλιτικαὶ ἀντωνυμῖαι τάχα παρελκόμεναί πλέον τῶν παραπληρωματικῶν συνδέσμων» (περὶ Συντ. σελ. 15, 7) καὶ «ἀλλὰ δειχθήσεται ὡς πολλάκις ὑπὸ ποιητικῆς ἀδείας παρέλκεται ἢ αὐτός» καὶ «βέλτιον ἐπὶ τῶν τοιούτων παρέλκεσθαι τὴν μὴν» (περὶ Ἀντων. σελ. 47,6 καὶ σελ. 102,13) καὶ «εἴ τι μέρος λόγου κατὰ τινα λόγον παρέλκεται» καὶ «παρείλκετο ὁ γέ και ἐν τῷ δέ γε» καὶ «εἵπερ οὖν παρέλκεται ὁ οὖν σύνδεσμος μετὰ τῆς οὐ ἀποφάσεως παραλαμβάνομενος» (περὶ Συνδ. σελ. 517,14 καὶ σελ. 518,6 καὶ σελ. 526, 9) καὶ «παρελκόμενης τῆς ἐν προθέσεως ἐν τῷ ἑναγχο» (περὶ Ἐπιρρ. σελ. 596,25).

Φέρεται δὲ καὶ ἐν τοῖς εἰς Ἰλιάδα Σχολίοις Τόμ. Α', σελ. 246,29 «καθ' ὑπαρξίν τινα λεγόμενον ἢ καὶ παρελκόμενον» καὶ σελ. 262,29 «ἵνα ἡ μὲν ἀπὸ συντάσσεται τῆ νεῶν γενικῆ, ἡ δὲ πρό παρέλκεται» καὶ ἐν τοῖς εἰς Ἀριστοφάνη σελ. 22,38 Διδ. «τὸ σοί παρέλκεται» καὶ σελ. 320,31 καὶ σελ. 322,6 «παρέλκεται τὸ ἔχων» καὶ ἐν τοῖς εἰς Ἀριστοφάνη σελ. 249, 11 «παρέλκεται Ἀττικῶς τὸ ἴσα» καὶ σελ. 265,6 «τὸ μὲν εἶτα παρέλκεται Ἀττικῶς» καὶ σελ. 351,36. σελ. 406,24. σελ. 414,21. σελ. 516,7 καὶ 24. σελ. 553,28. σελ. 600,28 σελ. 717,11.

Σημειωτέον δ' ὅτι παρά μὲν τῷ Ἀρποκρατίωνι κεῖται σελ. 268,9 «τὸ δὲ μάλα ἤτοι παρέλκει ἢ κτέ», ἐν δὲ τῷ Βινδοβορνησίῳ Λεξικῷ σελ. 157,16 φέρεται «τὸ δὲ μάλα παρέλκεται».

Τὸν τύπον παρελκεσθαι βλέπει τις καὶ παρά τῷ Πολυβίῳ γράφοντι (βιβλ. Θ', κ', 6) «Ἐγὼ δὲ τὰ μὲν ἐκ περιττοῦ παρελκόμενα τοῖς ἐπιτηδεύμασι χάριν τῆς ἐν ἐκάστοις ἐπιφάσεως καὶ στωμυλίας πολὺ τι μᾶλλον ἀποδοκιμάζων, παραπλησίως δὲ καὶ τὸ πορωτέρω τοῦ πρὸς τὴν χρεῖαν ἀνήκοντος ἐπιτάττειν, περὶ τὰναγκαῖα φιλοτιμότητος εἰμι καὶ σπουδάζω».

Ἐκ τοῦ ῥήματος παρέλκειν παρήχθη τὸ ὄνομα παρολκή, ὡς ἐκ τοῦ καθέλκειν τὸ καθολκή, κτλ. Εὐρίσκεται δὲ τὸ παρολκή ἐφ' ὁμοίας τῷ πλεονασμός ἐννοίας παρειλημμένον παρά Σέξτῳ τῷ Ἐμπειρικῷ καὶ Ἀπολλωνίῳ τῷ Ἀλεξανδρεῖ καὶ ἄλλοις.

Σέξτ. Ἐμπειρ. σελ. 380,24 «κατὰ δὲ παρολκὴν ἀπέραντος γίνεται ὁ λόγος, ὅταν ἐξωθέν τι καὶ περιττῶς παραλαμβάνηται τοῖς λήμμασι» (Πρβ. καὶ σελ. 90,12 καὶ 16. σελ. 93,16. σελ. 95,13. σελ. 97,16. σελ. 352,1. σελ. 382,19 καὶ 23, κτλ).

Ἀπολλών. Ἀλεξ. περὶ Συντ. σελ. 4,20 «ἠνίκα τα εἰρημένα αὐθις ἐπαναλαμβάνεται ὅτε μὲν ἀναγκαίως, ὅτε δὲ ἐν παρολκῇ» (Πρβ. καὶ σελ. 51,7 σελ. 248,1 σελ. 327,4). περὶ Ἄντ. σελ. 47,10 «καθὸ καὶ ἐπ' ἄλλων λέξεων αἰ παρολκαί». περὶ Ἐπιρρ. σελ. 618,4 «πρόδηλον ὅτι καὶ τὸ ἐνθένδε τῆς αὐτῆς παρολκῆς ἐστὶ» (Πρβ. καὶ σελ. 622,4. σελ. 624,25).

Ἐτυμ. Μέγ. σελ. 758,11 «ὁ Η σύνδεσμος παραπληρωματικός κατὰ παρολκὴν συνειλημμένος ἴσος τῷ ΔΗ» καὶ σελ. 759,22 «οὐκ ἐπιζητεῖ τὸν χρόνον τοῦ δακρύειν ἀλλὰ κατὰ παρολκὴν λαμβάνεται» (Πρβ. καὶ σελ. 821,31. Ἴδε καὶ Σχαιφῆρον Γρηγ. Κορ. σελ. 143).

Σουίδ. λ. τριχθά «ἐστὶ δὲ τὸ πάντα κατὰ παρολκὴν».

Κακῶς ἐν ποίῃ Κραμήρου Ἀνεκδότοις (Ὁξων. Τόμ. Α', σελ. 160,10) εἷνε γεγραμμένον «τινὲς ἀνέστρεψαν τὴν ἐπί, ἀλλὰ κατὰ παραβολὴν ἐστὶν ἡ ἐπί, ὡς τὸ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ» ἀντὶ

τοῦ παρολκήν. Πρβ. Σχόλι. Ἰλιάδ. Τόμ. Α', σελ. 205,29 «Ἄρισταρχος παρολκήν οἶεται τῆς ἐπί ὁμοίως τῷ ἐπισμυγερώς καὶ βοῶν ἐπιβουκόλος ἀνὴρ ὅταν δὲ παρέλκη ἢ προθεσις, οὐ ποιεῖται ἐξαλλαγὴν τόνου» καὶ Τόμ. Γ', σελ. 241,1 «κατὰ παρολκήν ἐστὶν ἢ ἐπὶ πρόθεσις· διὸ οὐκ ἀμείβει τὸν τόνον».

ΕΝΑΙΣΙΜΟΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗ

ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΥ ΤΡΙΑΝΤ. ΚΟΥΣΗ

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΙΑΣ ΔΙΑΛΕΚΤΟΥ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

(Ἴδε τεῦχος Δ' καὶ Ε' σελ. 168).

Ἄλλ' ἀπ' Ἀλεξάνδρου καὶ ἐξῆς ἤρξατο ἡ βαθμηδὸν ἐπιτελουμένη παραφθορὰ καὶ ἀπακμὴ τῆς γλώσσης κατολισθαινούσης ταχεῖ τῷ βήματι. Ἦδη τοῦ Ἀριστοτέλους ἡ γλῶσσα ἀφίσταται μᾶλλον τοῦ γνησίου Ἀττικοῦ ιδιώματος¹². Ἐπικούρειοι δὲ καὶ στωϊκοί, ὧν ἰδίᾳ ὀνομαστέος Χρύσιππος, οὐκ ἐπεμελοῦντο τῆς γλώσσης¹³. Τότε μορφοῦται ἡ κοινὴ καλουμένη γλῶσσα, ἐν ἣ περὶ τε τοὺς τύπους καὶ τὴν τοῦ λόγου πλοκὴν πολλαχῶς ἡμάρτηται, συναναφυρθέντων Ἀττικῶν τύπων καὶ συντάξεων οὐ μόνον μετὰ ποιητικῶν καὶ ἀπηρχαιωμένων, ἀλλὰ καὶ μετ' ἀλλατριῶν¹⁴. Καὶ ταῦτα μὲν γενικώτερον περὶ τῆς κοινῆς γλώσσης· οὐκ ἄπο σκοποῦ δ' ἂν εἶη καὶ εἰδικώτερά τινα εἰπεῖν καὶ τῶν τῆς διαφθορᾶς αἰτίων βραχεῖάν τινα ποιήσασθαι ὑπόμνησιν. Καὶ δὴ ἀπὸ τῶν ποιητῶν ἀρχόμενοι λέγομεν ὅτι οἱ Ἀλεξανδρεωτικοί

(¹²). Ἴδὲ gr. Lit. Nicolai 2 R. 1 H. σ. 45 καὶ ἐξῆς καὶ σ. 74.

(¹³) Ἴδὲ Böckh Encycl. σ. 645 καὶ gr. Lit. Nicolai 2 R. 1 H. σ. 73 καὶ Lob. Phryn. σ. 328 καὶ ἐξ καὶ σ. 376.

(¹⁴) Ἴδὲ ge. Lit. Nicolai 2 R. 1 H. σ. 74.